

FIRAT ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
İLAHİYAT BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PLANI

ZORUNLU ARAPÇA HAZIRLIK SINIFI													
I. YARIYIL (GÜZ)							II. YARIYIL (BAHAR)						
DERS KODU	OPT. KODU	DERS ADI	T	U	K	E	DERS KODU	OPT. KODU	DERS ADI	T	U	K	E
İLH147	1940-1950	Arapça	14	12	20		İLH142	1205-1206	Arapça	14	12	20	

I. YIL													
I. YARIYIL (GÜZ)							II. YARIYIL (BAHAR)						
DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E	DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E
İLH145	1920-1930	Tefsir Tarihi ve Usulü	4	0	4		İLH108	1040-1207	Tefsir I	4	0	4	
İLH135	1820-1830	Hadis Tarihi ve Usulü	4	0	4		İLH110	1050-1204	Hadis I	4	0	4	
İLH139	1860-1870	Kuran Okuma ve Tecvid I	2	0	2		İLH144	1198-1199	İslam Tarihi I	4	0	4	
İLH137	1840-1850	İslam İnanç Esasları	2	0	2		İLH134	1200-1201	Kuran Okuma ve Tecvid II	2	0	2	
İLH143	1900-1910	Siyer	2	0	2		İLH136	1196-1197	İslam İbadet Esasları	2	0	2	
İLH141	1880-1890	Osmanlı Türkçesi	2	0	2		İLH140	1202-1203	Türk İslam Sanatlar Tarihi	2	0	2	
GSA121	1720-1800	Türk Din Musikisi (Nazariyatı)	2	0	2		AİT114	1190-1070	Atatürk İlkeleri ve İnk. Tar. II	2	0	2	
AİT115	1710-1790	Atatürk İlkeleri ve İnk. Tarihi I	2	0	2		TRD110	1180-1090	Türk Dili II	2	0	2	
TRD109	1680-1770	Türk Dili I	2	0	2		YAB116	1011-1012	Yabancı Dil II	2	0	2	
YAB117	1511-1512	Yabancı Dil I	2	0	2								
TOPL.	--		24	0	24		TOPL.			24	0	24	

II. YIL													
III. YARIYIL (GÜZ)							IV. YARIYIL (BAHAR)						
DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E	DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E
İLH 227	2501-2521	Tefsir II	4	0	4		İLH 230	2001-2021	İslam Hukuk Usulü	3	0	3	
İLH 229	2502-2522	Hadis II	4	0	4		İLH 232	2002-2022	Kelam Tarihi	3	0	3	
İLH 231	2503-2523	İslam Hukukuna Giriş	2	0	2		İLH 234	2003-2023	Kuran Okuma ve Tecvid IV	2	0	2	
İLH 233	2504-2524	Kuran Okuma ve Tecvid III	2	0	2		İLH 236	2004-2024	Arap Dili ve Edebiyatı II	2	0	2	
İLH 235	2505-2525	Arap Dili ve Edebiyatı I	2	0	2		İLH 238	2005-2025	Din Sosyolojisi II	2	0	2	
İLH 237	2506-2526	Din Sosyolojisi I	2	0	2		İLH 240	2006-2026	Din Psikolojisi II	2	0	2	
İLH 239	2507-2527	Din Psikolojisi I	2	0	2		İLH 242	2007-2027	Din Eğitimi I	2	0	2	
İLH 241	2508-2528	Felsefe Tarihi I	2	0	2		İLH 244	2008-2028	Felsefe Tarihi II	2	0	2	
İLH 243	2509-2529	İslam Tarihi II	2	0	2		İLH 246	2009-2029	İslam Medeniyeti Tarihi	2	0	2	
İLH 245	2511-2531	Mantuk	2	0	2		İLH 248	2011-2031	Türk İslam Edebiyatı	2	0	2	
TOPL.	--		24	0	24		TOPL.			22	0	22	

III. YIL													
V. YARIYIL (GÜZ)							VI. YARIYIL (BAHAR)						
DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E	DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E
İLH373	3871	İslam Hukuku I	4	0	4		İLH376	3410	İslam Hukuku II	4	0	4	
İLH375	3872	Sistemik Kelam I	4	0	4		İLH378	3420	İslam Mezhepleri Tarihi II	2	0	2	
İLH377	3873	İslam Mezhepleri Tarihi I	2	0	2		İLH380	3430	Tasavvuf I	2	0	2	
İLH379	3874	Kuran Okuma ve Tecvid V	2	0	2		İLH382	3440	Sistemik Kelam II	2	0	2	
İLH381	3875	Din Eğitimi II	2	0	2		İLH384	3450	Kuran Okuma ve Tecvid VI	2	0	2	
							İLH386	3460	İslam Ahlak Esasları ve Fels.	2	0	2	

ZORUNLU SEÇMELİ DERSLER

İLH383		Hadis Tenkidi	2	0	2		İLH388		Kelam Metodolojisi	2	0	2	
İLH385		Türk Halk İnanışları	2	0	2		İLH390		Dinler Arası İlişkiler	2	0	2	
İLH387		Türk Kültür Tarihi	2	0	2		İLH392		Tarih Usul Ve Tenkidi	2	0	2	

SEÇMELİ DERSLER

İLH389		Arapça Tasavvuf Metinleri	2	0	2		İLH394		Çağdaş İslam Huk. Problemleri	2	0	2	
		Felsefe ve Din İlişkisi	2	0	2				Eleştirel Felsefe	2	0	2	
TOPL.			22	0	22		TOPL.			22	0	22	

IV. YIL													
VII. YARIYIL (GÜZ)							VIII. YARIYIL (BAHAR)						
DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E	DERS KODU	OPT KOD	DERS ADI	T	U	K	E
İLH447	4861	Bitirme Ödevi	0	2	1		İLH456	4402	Bitirme Ödevi	0	2	1	
İLH449	4862	Tasavvuf II	2	0	2		İLH458	4403	Kuran Okuma ve Tecvid VIII	2	0	2	
İLH451	4863	Kuran Okuma ve Tecvid VII	2	0	2		İLH460	4404	Hitabet ve Mesleki Uygulama	2	0	2	
İLH453	4864	İslam Felsefesi Tarihi I	2	0	2		İLH462	4405	İslam Felsefesi Tarihi II	2	0	2	
İLH455	4865	Din Felsefesi	2	0	2		İLH464	4406	Din Felsefesi II	2	0	2	
İLH457	4866	Dinler Tarihi I	2	0	2		İLH466	4407	Dinler Tarihi II	2	0	2	
İLH459	4867	Din Hizmetlerinde Reh.ve İlet.	2	0	2								

ZORUNLU SEÇMELİ DERSLER

İLH461		Arapça Modern Metinler	2	0	2		İLH468		Tefsir Metinleri	2	0	2	
İLH463		Karşılaştırmalı İslam ve Batı Düşüncesi	2	0	2		İLH470		Din Felsefesinin Çağdaş Problemleri	2	0	2	
İLH465		İlk Müslüman Türk Devletleri	2	0	2		İLH472		Günümüz İslam Ülkeleri	2	0	2	

SEÇMELİ DERSLER

İLH467		Çağdaş İslam Akımları	2	0	2		İLH474		Türkiye'de Dini Akımlar	2	0	2	
		Bilim Tarihi ve Felsefesi	2	0	2				Çağdaş Türk Düşünürleri	2	0	2	
TOPL.			20	2	21		TOPL.			18	2	19	

F.Ü. İLAHİYAT FAKÜLTESİ

İLAHİYAT BÖLÜMÜ DERS İÇERİKLERİ

I.YARIYIL

Tefsir Tarihi ve Usulü (4 0 4)

Kuran tefsirini gerekli kılan nedenler, tefsir tarihi, kaynakları, tefsir ilminin geçirdiği tarihi süreç, peygamber dönemi, sahabe dönemi, tabiun dönemi, müteakip dönemler, tefsir okulları ve örnekleri. Tefsir usulünün tanımı, doğuşu, gelişmesi ve kaynakları, muhkem müteşabih, esababı nüzul, mekki medeni sureler, nasih-mensuh, garibu'l kuran, icazul kuran, emsalul kuran vb. tefsir tarihi ve usulüne ait temel standart konular işlenecektir.

Hadis Tarihi ve Usulü, (4 0 4)

Dersin Tanımı, amacı, konusu, kaynakları, ilgili bilimler, Hadis ve sünnetin önemi, güncel değeri, Peygamber ve Peygamberliğin gerekliliği. Hz.Peygamber'in görevleri, Hadis, sünnet, haber, eser vb. temel kavramlar, Hadis ilimleri,: 1. Cerh ve ta'dil 2. İlelü'l-hadîs, 3.Garîbu'l-hadîs, 4. Muhtelifü'l-hadîs, 5.Nâsîh ve mensûh, 6.Esbâbu vürûdi'l-Hadîs, Hadis Usûlünün Tanımı ve kaynakları. (3. asır , 4. asır, mütekaddimun, müteahhirun ve son dönem eserleri), Rivayet: Rivayetin keyfiyeti. (Hadis öğrenim ve öğretim metotları). Rivayet lafızları , Hadis okuma usulleri. Rivayetin sıfatı. (Lafzen rivayet, mânen rivayet), Râvî: Tanımı, vasıfları, kusurları, tenkidi, tabakaları, kaynakları, Mervî (hadis): 1. Kaynağı açısından, (Kudsî, Mervû, Mevkûf, Maktû), 2. İfade edildiği bilgi değeri açısından, (Mütevâtir, âhâd), 3. Sıhat açısından (Sahih, hasen. zayıf, mevzu) hakkında teorik ve pratik bilgiler verilecek, yeri geldiğinde de tespit, tahrir ve yorum açısından uygulama yapacaktır.

Kur'an Okuma ve Tecvid I (2 0 2)

Tecvid bilgisi ve uygulaması; yüzünden okuma, Duha ve Nas arasındaki surelerin ezberlenmesi ve Türkçe anlamlarının öğrenilmesi.

İslam İnanç Esasları (2 0 2)

Kur'an Kelamı – İnançları Belirlemede Yöntemler – Allah inancı – Allah'ın Varlığı ve Delilleri- Allah'ın sıfatları – Kur'an'ın Allah Hakkındaki Anlatımlarında dil – Melek İnancı – Melek Anlatımlarındaki İnsanbiçimci dil- Doğanı Hakkındaki Anlatımlar – Kur'an'ın İnsan Anlatımları- İnsanın Yaratılışına İlişkin Anlatımlarda Gerçeklik Sorunu – İnsanın Mahiyeti ve Fiilleri – İnsanın İsimleri – Elçilik – Elçilerin Bilinmesine İlişkin Yöntemler- Kur'an'ın Tarih Anlatımları- Kitapların Özellikleri – Kitapların Amaçları- Diriliş – Diriliş Hakkındaki Kur'an Anlatımları.

Siyer (2 0 2)

Bu derste; Hz. Muhammed'in doğumundan başlamak üzere vefat edinceye kadar geçen olaylar kronolojik bir şekilde görülecektir. Son ilahi din olan İslam'ın Arabistan yarımadasına yayılışı ve burada gelişen olaylar ayrıntılarıyla işlenecektir.

Osmanlı Türkçesi (2 0 2)

Eski yazı olarak da bilinen 'Osmanlı Türkçesi' adı ile belirtilen bu dersin amacı öğrencilerimize Arap harfleri ile yazılı olan Türkçe eserleri ve vesikaları okuma ve anlama becerisi kazandırmaktır.

Türk Din Musikisi (Nazariyatı) (2 0 2)

Türk Din Musikisi'nin Türk Musikisi'ndeki yeri ve önemi belirtildikten sonra, Dini Musiki'nin iki şubesinden olan Cami ve Tekke Musikisi'ne ait formların teorik ve pratik açılarından öğretilmesi amaçlanmaktadır.

Atatürk İlkeleri ve İnk. Tarihi I (2 0 2)

Türk Dili I (2 0 2)

Dilin tanımı ve önemi; dil kültür ilişkisi; yazı dili ve özellikleri, yazılı anlatımda dış yapı ve kurallar, yazıda plan, tema, bakış açısı, yardımcı fikirler, paragraf yazımı, imla kuralları ve noktalama işaretleri; kompozisyon kavramı, kompozisyon yazma kuralları ve planları, genel anlatım bozuklukları, düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme; çeşitli yazı türleri (anı, fıkra, hikaye eleştiri, roman vb.), formal yazılar (özgeçmiş, dilekçe, rapor, ilan, bibliyografya, tebliğ, resmi yazılar, bilimsel yazılar, makale vb.) makalelerin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri üzerine çalışma, not alma ve özetleme yöntem ve teknikleri.

Yabancı Dil I (2 0 2)

II. YARIYIL

Tefsir I (4 0 4)

Kuran tefsirlerinden nisbeten daha kolay ve basit olan metinleri okuma becerisinin kazandırılması amacıyla Sabuni, Celaleyn ve İbn Kesir vb. tefsirlerden muhtelif surelerin tefsirini okumak.

Hadis I, (4 0 4)

Hadis Usûlü ve Tarihinde dair genel bilgiler, terimler ve kaynaklar hakkında bilgi verildikten sonra Tedvin ve Tasnif devri eserleri, özellikleri ile Derleme (Şerh) dönemi eserlerinin özellikleri tanıtılacaktır. Temel hadis kaynakları ağırlıklı metin okumaları ve yorumları yapılacaktır. Metinler ışığında ele alınacak konular şunlardan ibarettir: İman, İlim, Edeb, Taharet, Zekât ve Sadaka, Oruç, Hac, Ferâiz ve Vasıyyet, Duâ, Fezâil, Zühd ve Rekâik, Tesfir.

İslam Tarihi I (4 0 4)

Hiz. Muhammed'in vefatından sonra Müslümanların idaresi için işbaşına geçen ilk halife Hiz. Ebu Bekir ve ondan sonra hilafete geçecek olan Hiz. Ömer, Hiz. Osman ve Hiz. Ali dönemleri bu dersin muhtevasının bir kısmını oluşturmaktadır. Yine bu derste hilafeti hanedanlığa dönüştüren Emevi Devleti'nin kuruluşundan yıkılışına kadar geçen dönemde meydana gelen siyasi, askeri, idari, iktisadi ve sosyal konular ayrıntılıyla işlenecektir.

Kur'an Okuma ve Tecvid II (2 0 2)

Tecvid Bilgisi: yüzünden okuma, tecvid uygulamaları, Ya'sin, Mülk, Nebe surelerinin ezberlenmesi ve Türkçe anlamlarının öğrenilmesi.

İslam İbadet Esasları (2-0-2)

İbadet kavramı ve değişik dinlerdeki ibadetlerle ilgili genel bilgiler; İslam'ın temel ibadetleri olan taharet, namaz, oruç, zekat, hac, kurban, nezirler ve yeminlere dair değişik fıkıh mezheplerinin görüşleri kaynaklarıyla beraber verilecektir.

Türk İslam Sanatları Tarihi (2 0 2)

İslam sanatının doğuşu, gelişmesi ve karakteri, İslamda sanat anlayışı, Müslüman Türklere estetik anlayışı ve sanat faaliyetleri.

Atatürk İlkeleri ve İnk. Tarihi II (2 0 2)

Türk Dili II (2 0 2)

Konuşma becerilerinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, Türkçenin doğru telaffuzunda önemli olan hususlar, diksiyon, metin ağırlıklı uygulamalar, diyalog, güzel konuşma yardımcı teknikler, konuşma içeriğinin düzenlenmesi, konuşmayı etkileyen faktörler, şiir okuma teknikleri, münazara, açık oturum, panel, forum, sempozyum, konferans üzerine çalışmalar.

Anlama teknikleri: okuduğunu anlama, çeşitli okuma becerileri ve teknikleri, etkili okumayı engelleyen etkenler, okuma ve not alma, eleştirel okuma, okuduğunu transfer etme dinlediğini anlama, çeşitli dinleme becerileri ve teknikleri, etkili dinlemeyi engelleyen etkenler, dinleme ve not alma, eleştirel dinleme, dinlemenin verimliliğini artırma, dinlemenin ve verimliliğini artırma, dinlemenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi.

Yabancı II (2 0 2)

III. YARIYIL

Tefsir II (4 0 4)

Orta seviyede tefsir metinleri okumak.

Hadis II (4 0 4)

Hadis Usûlü ve Tarihinde dair genel bilgiler, terimler ve kaynaklar hakkında bilgi verildikten sonra Tedvin ve Tasnif devri eserleri, özellikleri ile Derleme (Şerh) dönemi eserlerinin özellikleri tanıtılacaktır. Temel hadis kaynakları ağırlıklı metin okumaları ve yorumları yapılacaktır. Metinler ışığında ele alınacak konular şunlardan ibarettir: Nikâh, I-II, Hadis, Sünnet ve diğer temel ıstılahlar, Hadislerin tedvini, Aile, Tehammülü'l-Hadis, Hadislere göre eşler arasındaki münasebet, Ulûmü'l-hadis, Ana Baba ve Akrabaya iyilik, Hadisin kısımları (Sahih, Hasen, Zayıf), İyi Hasletler, Mevzû Hadis, Kötü Hasletler, Tevbe ve istiğfar.

İslam Hukukuna Giriş (2 0 2)

Dersin tanımı: Hukuk kavramı ve İslam Hukukunun konusu, Şer'î hüküm, mükellef, mükellefin fiilleri ve ehliyet; İslam Hukukunun diğer hukuk sistemleriyle mukayesesi, İslam hukukunun kaynakları, tarihi seyri ve temel konuları hakkında bilgi verilecektir.

Kur'an Okuma ve Tecvid III (202)

Kıraat türleri: Bakara Suresinin son iki ayeti. Haşr Suresinin son 5 ayeti, beş ayrı aşırın ezberlenmesi ve Türkçe anlamlarının öğrenilmesi.

Arap Dili ve Edebiyatı I (202)

Belağat tarihi bağlamında belagatin doğuşu, edebi tenkidle ilişkisi, belagatin doğuşuna etki eden nedenler işlenir. Abdulkahir Cürcani'den önce ve sonra yazılan belagat kitapları ve yazarları tanıtılır. Belağatla ilgili giriş kavramlarından sonra Meani ilminin inşai ve haberi cümle, müsned ve müsnedi ileyh'in hazfi, zikri, takdim ve tehiri, fasl, vasl ve kasr gibi konular ele alınır.

Din Sosyolojisi I (202)

Din Sosyolojisinin konusu, yöntemi, din ve sosyoloji ilişkisi, sosyolojik açıdan din, din tanımları, din sosyolojisinin tarihçesi, İslam dünyası'nda din ve toplum, modern batı'da sosyolojik düşüncenin doğuşu ve din, diyalektik düşünce ve din, işlevsel din sosyolojisi: Emile durkheim ve din sosyolojisi, Durkheim'in din ve toplum görüşü, sistematik din sosyolojisi: Max Weber, din ve toplum görüşü, sosyal tabaka ve din ilişkisi, Weber'in İslam görüşü ve eleştirisi.

Din Psikolojisi I (2-0-2)

Psikoloji ve Din psikolojisi: Psikoloji bilimi, tanımı, alanları, psikolojide yaklaşımlar. Din psikolojisinin" mahiyeti, amacı, metotları, yapılan çalışmalar; din ve psikoloji, dini davranışın kaynakları, güdülenme ve dini güdüler, dini tecrübe, dini kabiliyet, dini tecrübe türleri, dini tecrübenin yapısı ve dini tecrübe alanları, dini tecrübenin şartları; iman, imanın tabiatı ve boyutları, imanı doğuran kriz; şüphe ve çeşitleri; inançsızlık ve tabiatı.

Felsefe Tarihi I (2-0-2)

Felsefe tarihine giriş, felsefenin tanımı, amacı, felsefe tarihinin kaynakları, felsefenin diğer alanlarla olan ilişkisi. Antik Doğu ve Batı Felsefeleri, Milet Okulu, Elea Okulu, Çoğulcu Okul, Sofistler, Sokrates, Aristo ve Eflatun, Helenistik ve Roma Felsefeleri, Yeni Platonculuk ve Ortaçağ Felsefesi.

İslam Tarihi II (202)

Emevi hilafetine son veren Abbasilerin hilafete geçişinden yıkılışına kadarki dönem bu dersin müfredatını oluşturmaktadır. Ayrıca Abbasi hakimiyeti altında bulunan topraklarda kurulmuş olan devletlerden de bahsedilecektir.

Mantık (2-0-2)

Mantığın tanımı, mahiyeti, amacı, kaynakları, mantık tarihi, mantığın diğer alanlarla olan ilişkisi, İslam dünyası ve batı dünyasında mantık çalışmaları, modern ve sembolik mantık, kavramlar, önermeler, kategoriler, beş tümel, akıl yürütme biçimleri, kıyas ve beş sanat.

IV. YARIYIL

İslam Hukuk Usulü (303)

Dersin konusu, amacı, önemi, İslam hukukunun aslı delilleri Kitap Sünnet icma ve tali deliller olan İstihsan, maslahat, örf, sahabe kavli, Medine ehlinin ameli vb. deliller; istinbat metotları, delillerin taarruzu, içtihat ve taklit.

Kelam Tarihi (303)

Kelam ilminin tanımı, tarihçesi ve geçirdiği evreler -Kelam ilminin ilimler sınıflandırılmasındaki yeri -İlk Kelam tartışmaları ve inanç gurupları/Haricilik, Şia -İlk Kelam tartışmaları ve inanç gurupları/Cebriyye, Kaderiyye, Mürcie, Sıfatiyye- Sistematik dönem kelam ekolleri/ Mutezile (İsimlendirme, Ortaya Çıkarıcı Sebepler) - Mutezile /Önemli Temsilciler -Mutezile/ Görüşler - Ehl-i Sünnet Kelam - kolü/Selefilik - Eşarilik/ Mütakaddimun Dönemi -Eşarilik/ Muteahhirun Dönemi - Maturidilik - Maturidlik-Eşarilik Karşılaştırması - Çağdaş Kelam Düşüncesi -Kelam ilminin tanımı, tarihçesi ve geçirdiği evreler.

Kur'an Okuma ve Tecvid IV (202)

Tecvid: Medler, Tenvin ve Sakin nunla ilgili konular, idğa çeşitleri, el takısı ile ilgili tecvid konuları. Yüzüne okuma 7-10 arası cüzler okutulmuştur. Furkan suresinin 61-77 ayetleri arası ezbere okutulmuştur. Lokman Suresinin 12-19 ayetleri ezbere okutulmuştur. Haşr Suresinin 18-24 ayetleri arası ezbere okutulmuştur. Bakara Suresinin 284-285-286 ayetleri ile 254-255-256 ayetleri ezbere okutulmuştur.

Arap Dili ve Edebiyatı II (2 0 2)

Bayan ilmiyle ilintili olarak teşbih, istiare, kinaye, mecaz ve hakikat konuları işlenir. Daha sonra ise bedi ilmi içinde yer alan muhassinat-ı lafziyye'den cinas, iktibas, seci, akd, tazmin, reddu'l-acz ala's-sadr ve muhassinat-ı maneviyye'den tevriye, tıbak, mukabele, üslub-u hakim, hüsnü'l-ibtida ve hüsnü'l-intiha gibi sanatlar gösterilir.

Din Sosyolojisi II (2 0 2)

Sosyal ilişkiler, sosyalleşme ve din, sosyal yapı, dini kimlikler ve sosyol-kültürel süreçler, dini gruplar, toplumsal değişme ve din, toplumsal değişme kuramları, toplumsal değişme ve İslamiyet, modernizm, sekülerizm ve din, fundamentalizm, postmodernizm ve din, çoğulculuk, yeni dini hareketler, küreselleşme ve din, küresel dünyada yeni görünümeler.

Din Psikolojisi II (2 0 2)

Din Psikolojisi: Dua, duadaki psikolojik süreçler, dua güdüleri ve tipleri, dua ve tedavi; ibadet, ibadetlerdeki sembolik anlatımlar; din eğitiminde psikolojinin önemi, çevrenin rolü, Gelişim dönemleri olarak çocukluk, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerinde din; Dine dönüş ve din değiştirme, din değiştirmenin tabiatı, din değiştirmenin gelişim safhaları. Tasavvuf Psikolojisi: Mistik hayat, mistisizmin tabiatı, mistik tecrübenin özellikleri, mistik gelişimde merhaleler. Mistik tecrübe, Aşkın tecrübeler, mistisizm, mistik mizaç ve kişilik.

Din Eğitimi I (2 0 2)

Din Eğitiminin amacı, konusu, kaynakları, ilgili bilimler. Din eğitimi biliminin kavram çözümlenmesi, Din eğitimi biliminin bilimler arasındaki konumu, Din eğitimi biliminin alanı, amacı ve görevleri. Din eğitimi biliminin metotları ve dili; Din eğitimi ve öğretiminin temelleri, Din eğitiminde program geliştirme ve hedeflerin belirlenmesinde etkili olan hususlar; ilköğretim, orta öğretim ve yükseköğretimde örgün din eğitimi.

Felsefe Tarihi I (2 0 2)

Felsefe tarihine giriş, felsefenin tanımı, amacı, felsefe tarihinin kaynakları, felsefenin diğer alanlarla olan ilişkisi. Antik Doğu ve Batı Felsefeleri, Milet Okulu, Elea Okulu, Çoğulcu Okul, Sofistler, Sokrates, Aristo ve Eflatun, Helenistik ve Roma Felsefeleri, Yeni Platonculuk ve Ortaçağ Felsefesi.

İslam Medeniyeti Tarihi (2 0 2)

İslam medeniyetinin kaynakları ve yayılışı belirtildikten sonra, İslam'ın yayıldığı alanlarda meydana getirilen siyasi, idari, sosyal ve ekonomik, eğitim, düşünce, bilim ve sanat alanındaki gelişmeler, çevre kültür ve medeniyetlerle ilişki ve etkileşim ve Avrupa'ya etkileri göz önünde tutularak genel hatlarıyla ele alınacaktır.

Türk İslam Edebiyatı (2 0 2)

Türk İslam Edebiyatının doğuşu ve gelişmesi, ilk yazılı kaynaklar (Divan-I Lüğati't-Türk, Kutadgu Bilig), tevhid, münacat, Esma-i hüsnâ, na'at, mevlid gibi manzum eserler, önemli şair ve yazarlar.

V.YARIYIL

İslam Hukuk I (4 0 4)

İslam Hukuk felsefesi, Hukukun gayelerinin temellendirilmesi, hukukun genel ve özel gayeleri, hukukun uygulanması ve gaye problemi; İslam kamu hukuku, İslam hukukunda devlet, devlet başkanının seçimi, görevleri ve yükümlülükleri; Uluslar arası ilişkiler ve ceza hukukunda suç, suçun unsurları, had, kısas ve tazir cezaları.

Sistemik Kelam I (4 0 4)

Kelam Nedir?- Kelam İlminin Geçirdiği Evreler- Kelam İlminin Yöntemi- Kelam Lehinde Ve Aleyhinde Söylemler- Allah'ın Varlığı- Allah'ın Varlığının Delilleri- Allah Hakkında Konuşmanın Olumlu Dili/Subuti Sıfatlar - Allah Hakkında Konuşmanın Olumsuz Dili/Selbi Sıfatlar- Allah Hakkında Konuşmanın Simgesel Dili/Haber Sıfatlar - *Melek İnanç* - Doğa Olayları - İnsanın Mahiyeti - İnsanın Fiilleri - İnsanın İsimleri.

İslam Mezhepleri Tarihi I (2 0 2)

Mezhepler Tarihi'nin tanımı, konusu, amacı, metodu; Temel kavramlar ve kaynaklar; Mezheplerin ortaya çıkış sebepleri; din anlayışındaki ilk siyasi ve itikadi farklılaşmalar ve kurumsallaşma süreçleri; İlk dönem İslam mezheplerinden Haricilik, Mürcie, Mu'tezile gibi mezheplerin isimlendirme sorunu, ortaya çıkış sebepleri, teşekkül süreçleri, temel görüşleri, alt kolları, yayıldığı bölgeler, etkileri ve İslam düşüncesine katkıları.

Kur'an Okuma ve Tecvid V (2 0 2)

Din Eğitimi II (2 0 2)

Din öğretimine özgü programlar, Avrupa ülkelerinde okullarda din dersi yaklaşım ve uygulamaları, Yaygın din eğitimi, Ailede din eğitimi, dil ve kavramların gelişimi; Yetişkin eğitimi, yetişkin eğitiminin tarihi gelişimi; Yetişkin din eğitimi, yetişkin din eğitiminin mahiyeti, tanımı, alanı, amacı, önemi, metodu, imkanları ve problemleri, camilerde ve Kur'an Kurslarında din eğitimi; Dini danışmanlık ve Din hizmetleri, engelli çocuğa

sahip ailelere yönelik manevi destek eğitimi, Cezaevlerinde din hizmetleri ve dini danışmanlık, Sosyal hizmetlerde dini danışmanlık ve din hizmetleri.

Hadis Tenkidi (202)

Hadis tenkidinin anlam ve önemi, Hadis tenkidine dair kavramların doğuşu, sebepleri ve amacı, Hadiste isnad uygulaması, sebepleri ve tarihçesi, Hadiste kizb ve mevzu rivayetlerin ortaya çıkması, siyasi ve kültürel gelişmelerle ilgisi, Hadiste rical tenkidinin, başlangıcı, önemi ve teknikleri, Mevzû hadislerin ortaya çıkış tarihi, sebep, sonuç ve tesirleri, Hadis rivayeti bakımından sahabenin eleştirilmesi meselesi, Hadislerin lafzen ve mânâ ile rivayet problemi, Hadis tenkit geleneğinin kaynakları, Cerh-ta'dil ve ilel kaynaklarının önemi, Temel hadis kaynaklarının rivayetlerin sıhhati bakımından değerlendirilmesi, Sahihayn'ın değeri, Zayıf Mevzu Rivayetlerin ayaklanması ve buna dair kaynaklara değeri, Hadislerin Sıhhatini tespitte Kur'an'a, sahih sünnete arz meselesi, Hadislerin sıhhatini tespitte tarih yönteminin uygulanması ve birkaç örnek verilecektir.

Türk Halk İnanışları (202)

Türk Halk İnanışlarının tanımı, konusu, alanı, amacı ve mahiyeti; Türk Halk İnanışlarının ilgili olduğu bilim dalları; Türk Halk İnanışları çalışmalarında kullanılan metotlar ve araştırma teknikleri; Türk Halk İnanışları ile ilgili kavramlar; Türk Halk İnanışlarındaki geçiş dönemleri, bereket nazar, uğur- uğursuzluk kurban büyü ve falcılık; Geleneksel Türk Dini, Türklerde yer-su inanışları.

Türk Kültür Tarihi (202)

İnsanlık tarihinin başlamasından sonra, ilk milletler arasında yer alan Türk Milleti millet olma özelliğini muhafaza ederek günümüze kadar ulaşmıştır. Türk Milletinin tarihi çok eski dönemlere dayandığı için; Türk Kültürü de tarihi kadar gerilere gitmektedir. Bu sebeple Türk kültürünü incelerken; Türklerin İslamiyet'e girmeden önceki dönemlerindeki kurmuş oldukları devletler, idari, sosyal, dini vb. konular bu dersin ana mevzuları içerisinde yer almaktadır.

Arapça Tasavvuf Metinleri (202)

Bu dersimizde öğrencilerin hem Arapça dil bilgilerinin artırılması bunun yanında tasavvufun ana konularını ilk dönem kaynakları olan Kuşeyri Risalesi gibi bir kaynaktan öğrenmek, yeri geldiğinde Gazali'nin İhyası Ebu Talib Mekki'nin Kutu'l-Kulub gibi kaynak eserlerden de istifade etmek suretiyle bir tasavvuf alt yapısı oluşturmaya çalışılacaktır. Özellikle bu eserlerin Kur'an ve Sünnet ağırlıklı oluşları da önemli bir özellik olarak istifade edilecektir.

Felsefe ve Din İlişkisi (202)

Kavram olarak felsefe ve din; felsefe ve dinin konu, metot, gaye vb. yönden ilişkileri, birleştikleri ve ayrıldıkları yönler, aralarında bir çatışmanın bulunup bulunmadığı gibi konular değerlendirilecek.

VI. YARIYIL

İslam Hukuku II (404)

Dersin tanımı: İslam hususi hukukunun temel konuları olan borçlar hukuku, aile hukuku: nişanlanma, evlenme ve boşanma, neseb-nafaka ilişkileri; vasiyet ve miras hukuku.

İslam Mezhepleri Tarihi II (202)

Şia; Zeydiyye, İmâmiyye, İsmâiliyye; Ehl-i Sünnet; Hadis Taraftarları, Eş'arilik ve Mâturidîliğin doğuş sebepleri, temel görüşleri, İslam Düşüncesindeki Yerleri, Yaşayan Mezhepler; Bahailik, Kadiyanilik, Dürzilik, Nusayrilik, Yezidilik, Vehhabilik, Din anlayışında Mezhepler üstü Yaklaşımlar.

Tasavvuf I (202)

Tasavvufun tanımı, konusu, doğuşu başlıkları hakkında bilgi vererek derse giriş yapmak. Tasavvufun dönemlerinden zühd dönemi ve Peygamber (s.)'in hayatı ve tasavvufî yönü ön plana alarak anlatılması ilk dönem sufilerinden bazılarının hayatlarını ve görüşlerini vermek. Tasavvuftaki ekol olmuş mektepleri ve özelliklerini burada meşhur olmuş sufileri anlatmak. Tasavvuf dönemi ve dönemin başlama nedenleri, bu dönemde ön plana çıkan mutasavvıfları fikirleriyle zikretmek.

Sistemik Kelam II (202)

Elçilik Kurumu- Mucizelerin imkanı- Elçilerin Nitelikleri- Elçilere karşı toplumsal görevler – Kitap İlmi- Kitapların özellikleri- Diriliş İlmi- Kıyametin Anlamı - Diriliş Kuramları- Ölümün ve Dirilişin mahiyeti- Diriliş Hakkındaki Anlatımlar- Simgesellik - Yönetim – Yönetimin dinselleştirilmesi- Yönetimin İnsana Bırakılmışlığı

Kur'an Okuma ve Tecvid VI (202)

İslam Ahlak Esasları ve Felsefesi (202)

İslam Ahlak Felsefesinin tanımı, konusu, amacı, metodu; temel kavramlar ve kaynaklar; Ahlak ve Ahlak Felsefesi hakkında genel bilgi; İslam Ahlak Felsefesinin etkileri ve katkıları. Diğer dinlerle İslam ahlak anlayışlarının mukayesesi. Ahlak ve Ahlak Felsefesi, Kur'an, Hadis ve Sünnet, Antikçağ felsefi ahlakı ve İslam

Ahlak Felsefesinin eserleri, belli başlı ahlak ekolleri, klasik temel erdemler, ahlaki değerler, metodu ve lüzumu, ahlaki fiilin menşei ve ahlakın değişmesi meselesi.

Kelam Metodolojisi (2 0 2)

Metodun özellikleri- Bilimsel Metot- Felsefi Metot - Dini Bilgi Metodu - Tasavvufî Metot- Kelami Metot Selefî Metot - Delillendirme ve deliller - Lafzi Kelami Metotlar: Haricî, Selefî ve Zahiri Metotlar- Te'vilci Metotlar: Mutezili Metot - Ehl-i Sünnet, Batınlık - Modern Dönemde Yöntem Tartışmaları - Beyani Metot - Burhani Metot - Cedeli Metot.

Dinlerarası İlişkiler (2 0 2)

Evensel dinlerde hakikat doktrini, dinler için öteki olma, şiddet, çatışma ve dini grup ve doktrinler, diyalogun neliği, dinlerarası diyalogun kapsamı ve gücü, diyalog ve dünya barışı, dünyanın her yerinde diyaloga ilgili faaliyetlerin analizi, küreselleşme ve diyalog çabaları, diyaloga dayalı kilise ve misyon faaliyetleri, diyaloga Kur'ani yaklaşım, diyalogun nasıllığı.

Tarih Usul ve Tenkidi (2 0 2)

Tarihle ilgili çalışmalar hakkında yapılacak araştırma metodu ve izlenecek yollarla ilgili bilgiler işlenecektir.

Çağdaş İslam Huk. Problemleri (2 0 2)

Günümüzde tartışma konusu olan insan hakları, kadın hakları, faiz, bankacılık, İslam hukukunun uygulanabilirliği.

Eleştirel Felsefe (2 0 2)

Eleştiri Felsefesinin doğuşu, Kant ve Eleştiri Felsefesi, Kant ve öncesi, Kant'ın teorik felsefesi, bilgi ve bilginin kaynakları, bilginin sınırları, aklın eleştirisi, duyarlılığın eleştirisi, deneyin eleştirisi, pratik felsefe, ahlak felsefesi, ahlak felsefesinin kaynakları, ahlak felsefesinin temel kavramları, eleştiri felsefesi ve din.

VII.YARIYIL

Bitirme Ödevi (0 2 1)

Tasavvuf II (2 0 2)

Bir önceki derste giriş yapılan tasavvufu tarikatlar dönemi ve belli başlı tarikatları ve onların kurucularıyla anlatmak. Daha sonra tasavvufun ana konularından olan şeyh, mürid, seyr u suluk gibi kavramları tanıtmak. Tasavvufun önemli meselelerinden rabıta, vahdet-i vücud, vahdet-i şuhudu öğrencilere seviyelerine uygun olarak işleyebilmek. Bu iki ders ile birlikte öğrencilerin tasavvuf kültürü hakkında gerekli bilgi sahibi olmalarına yardımcı olmaktır.

Kur'an Okuma ve Tecvid VII (2 0 2)

İslam Felsefesi Tarihi-I (2 0 2)

Giriş; İslam Felsefesinin tanımı, özel anlamı, konusu, amacı, metodu; temel kavramlar ve kaynaklar; tarihi serüveni; isimlendirme sorunu, yayıldığı bölgeler, etkileri ve katkıları, Düşünce Tarihi içindeki yeri, etkilendiği ekol ve filozoflar, özgünlüğü sorunu, temsilcileri, sistem oluşturma çabaları, ekollerin oluşması, diğer disiplinlerle ilişkisinin belirlenmesi.

Din Felsefesi I (2 0 2)

Terim olarak din felsefesi, din felsefesinin problemleri, diğer alanlarla ilişkisi, Tanrı'nın varlığı ile ilgili deliller, din dili, Tanrı'nın sıfatları, sıfatlar, kötülük problemi ve insan hürriyeti.

Dinler Tarihi I (2 0 2)

Din, dinin mahiyeti, dinin tanımı, dinin kaynağı hakkında görüşler, Tarih ve Dinler Tarihi, Dinler Tarihinin diğer bilim dalları ile ilişkisi ve ilkel kabile dinleri, milli dinlerden Konfüçyanizm, Şintoizm, Taoizm, Geleneksel Türk Dini, Hinduizm, Budizm, Jainizm, Sihizm, Mitraizm, Zerdüştilik, Sabiilik, Maniheizm gibi dinler ve özellikleri.

Arapça Modern Metinler (2 0 2)

Modern Arap metinlerinden eğitim- öğretim, çevre, tabiat olayları ve doğal afetler, bilim, ekonomi, tıp ve sağlık, uzay, turizm, spor gibi konulardan çeşitli metinler seçilerek metin analizleri yapılır.

Karşılaştırmalı İslam ve Batı Düşüncesi (2 0 2)

Kindî, Farabi, İbn Sina, Gazalî, İbn Rüşd ve Sühreverdi gibi İslam filozofları ile St. Thomas, Anselm, Descartes, D. Hume, Locke gibi Batılı filozofların görüşleri, metotları, problem ortaya koymaları, problem çözümlenmeleri, birbirinden etkilenmeler, eleştiriler, varılan sonuç ve değerlendirmelerin analizi.

İlk Müslüman Türk Devletleri (2 0 2)

İlk Müslüman Türk devletleri arasında yer alan Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular'ın siyasi, iktisadi ve kültürel yapısı hakkındaki bilgiler konu edilecektir.

Çağdaş İslam Akımları (202)

Çağdaş İslam Akımlarının tanımı, amacı, konusu, kaynakları, ilgili bilimleri; İslami akım kavramı, din-dini akım ilişkisi; çağdaş İslam akımlarının ortaya çıkmasında etkili olan sebepler; mevcut İslam akımları; günümüzdeki İslami akımların kavramsal, yapısal ve dini-fikri analizi; geleneksel ve yenilikçi dini akımlar; siyasi, fikri-felsefi İslamcılık; dinde mezhepler üstü yaklaşım.

Bilim Tarihi ve Felsefesi (202)

Bilimin tanımı, mahiyeti, amacı, önemi; bilim ve felsefe ilişkisi: ilk dönem bilim ve felsefe tarihi, ortaçağda bilim ve felsefe, yeniçağda bilim ve felsefe, bilim felsefesinin doğuşu, bilim felsefesinin amacı, bilim felsefesinin önemi, günümüzde bilim felsefesi.

VIII. YARIYIL

Bitirme Ödevi (021)

Kur'an Okuma ve Tecvid VIII (202)

Hitabet ve Mesleki Uygulama (202)

İslam Felsefesi Tarihi-II (202)

İslam Felsefesinin özgünlüğü, İslam Felsefesinin ortaya çıkış sebepleri, tarihindeki felsefi tartışmalar, Kindî, Farabi, İbn Sina gibi Meşşai filozoflar, Gazali gibi eleştirel filozoflar, Sühreverdî gibi İsraki filozoflar, Felsefe-Din İlişkileri, Selçuklu Döneminde Felsefe, Osmanlı döneminde felsefe, İslam Felsefesinde tehafütler ve felsefenin girilemesi, İslam Felsefesinin sorunları, İslam Felsefesi hakkında modern çalışmalar, Batı'ya etkisi.

Din Felsefesi II (202)

Sıfatlar ve Tanrı-âlem ilişkisi, deizm, panteizm ve panenteizm, ateizm, kötülük problemi ve ateizm, ateizmin dayandığı temeller, ölüm ve sonrası, ölümsüzlük, haşır, din ve bilim, din, sanat ve ahlak.

Dinler Tarihi II (202)

İlahi Dinler: Yahudiliğinin tarihçesi, inanç ve ibadetler, kutsal metinler, mezhepler, bayramlar, gelenek ve görenekler; Hıristiyanlık, tarihçe, inanç ve ibadetler, mezhepler, bayramlar, gelenek ve görenekler; İslam dininin inanç ve ibadetleri, İslam'ın diğer ilahi dinlerle inanç ve ibadet noktasında mukayesesi. Batı'da yeni dini hareketler.

Tefsir Metinleri (202)

Örgün öğretimde 4. Sınıf bahar yarıyılında öğrencinin alt sınıflarda gördüğü dini ilimlere ait müktesebat üzerine yeniden fakat daha derinlikli ve ağır tefsir metinleri okuma becerisi kazandırmak. Bu amaçla Taberi, İbn Kesir, Razi, Zemahşeri Alusi vb. tefsir metinlerinden bazıları seçilerek takip edilecek, öğrencilere daha ileri tefsir metni okuma becerisi kazandırılacaktır.

Din Felsefesinin Çağdaş Problemleri (202)

İman-akıl, vahiy ilişkisi, Tanrı'nın varlığı ve sıfatları, Tanrı-âlem-insan ilişkisi; ahlak, ahlakın kaynağı, kötülük sorunu, din-bilim ilişkisi, dini tecrübe ve dini çeşitlilik.

Günümüz İslam Ülkeleri (202)

Günümüzde mevcut olan İslam ülkelerinin siyasi, iktisadi ve kültürel durumları genel hatlarıyla işlenecektir.

Türkiye'de Dinî Akımlar (202)

Dersin tanımı, amacı, konusu, kaynakları, ilgili bilimler; dini akım kavramı, din-siyaset ilişkisi; dini akımların ortaya çıkmasında etkili olan sebepler; mevcut dini akımlar; dini akımların yapısal ve dini-fikri analizi; faaliyet alanları; geleneksel ve yenilikçi dini akımlar; bu akımların lider ve taraftar profilleri; akımlar üstü yaklaşım; küreselleşme ve dini akımlar.

Çağdaş Türk Düşünürleri (202)

Tanzimat ile birlikte başlayan batılılaşma sonucu ortaya çıkan felsefi görüşler: Münif Paşa, Ali Suavî, Ahmet Mithat Efendi, Hilmi Ziya Ülken, İsmail Hakkı İzmirli, Mehmet Akif Ersoy, Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, Ziya Gökalp, Nurettin Topçu, Erol Güngör gibi Çağdaş Türk düşünürlerinin görüşleri ve eserlerinin karşılaştırmalı ve eleştirel bir yaklaşımla değerlendirilmesi.